

Το σπάνιο φυσικό φαινόμενο στην Κωμιακή του 1936

Το ημερολόγιο έδειχνε 5 Δεκεμβρίου του 1936. Ήταν ένα πρωινό στην Κωμιακή που δεν διέφερε από όλα τα άλλα. Ο Μιχάλης Λεβογιάννης (Λεβανομιχάλης) μαζί με τον αδερφό του, Νικόλα Λεβογιάννη (Γαρύφαλλο) πήγαν στα χωράφια για να βγάλουν το μεροκάματο. «Ζευγάριζαν», δηλαδή όργωναν, με τις τέσσερις αγελάδες τους ένα χωράφι στην περιοχή της Καριοπούλας.

Ξάφνου, ο ουρανός καλύφθηκε από πυκνά σύννεφα και μέσα σε λίγα λεπτά ξέσπασε μία δυνατή μπόρα, η οποία ανάγκασε όσους βρίσκονταν στην Καριοπούλα να αναζητήσουν καταφύγιο στην κοντινή σπηλιά. Δέκα από αυτούς είχαν καθίσει κάτω στηρίζοντας την πλάτη τους στα τοιχώματα της σπηλιάς. Ο Λεβανομιχάλης καθόταν πάνω σε κάτι άχυρα στη μέση της σπηλιάς, ακριβώς απέναντι από την είσοδό της και ο αδερφός του ο Γαρύφαλλος βρισκόταν ακριβώς δίπλα του. Στην είσοδο της σπηλιάς κοντοστεκόταν ο νεαρός Μάρκος Κουραντής και παραφύλαγε τις αγελάδες τις οποίες είχαν παρατήρει μέσα στη βροχή. Κοίταζε από το κατώφλι να δει αν θα κατευθύνονταν προς το χωριό ή προς του Μυρίση για να πάνε μετά να τις γυρέψουν. Ο Λεβανομιχάλης έβγαλε από την τσέπη το τσακμάκι του και άναψε το φυτίλι για να καπνίσει.

Εικόνα 1: Μιχάλης Λεβογιάννης (Λεβανομιχάλης)

Την αμέσως επόμενη στιγμή, ο Μάρκος Κουραντής βλέπει μία καυτή κόκκινη φωτεινή μπάλα να κινείται οριζόντια, να εισέρχεται στη σπηλιά και να πέφτει πάνω στον Λεβανομιχάλη. Η τρομακτική δύναμη της μπάλας είχε ως αποτέλεσμα όλοι να ζαλιστούν και να πέσουν κάτω λιπόθυμοι. Ο Κουραντής που συνήλθε πρώτος έβγαλε το μαντήλι του και άρχισε να βρέχει τα πρόσωπα των συγχωριανών του για να συνέλθουν. Και πράγματι συνήλθαν όλοι, εκτός από τον Μιχάλη Λεβογιάννη. Οι καμπάνες της εκκλησίας της Θεοσκεπάστης ήχησαν πένθιμα εκείνη την ημέρα.

Οι Κωμιακίτες που βίωσαν τα γεγονότα της σπηλιάς, εξιστορώντας σοκαρισμένοι τα όσα συνέβησαν, είπαν ότι ένας κεραυνός στο σχήμα κόκκινης μπάλας μπήκε μέσα και σκότωσε τον Λεβανομιχάλη. Επίσης, από τη δύναμη της λάμψης του κεραυνού, τα μάτια του αδερφού του, Γαρύφαλλο, κοκκίνισαν και παρέμειναν έτσι μέχρι το τέλος της ζωής του. Όπως ήταν αναμενόμενο, κανένας δεν τους πίστεψε. Απέδωσαν τον θάνατο του Λεβανομιχάλη σε κανονικό κεραυνό και τις ευφάνταστες ιστορίες με τις φωτεινές μπάλες που μπαίνουν μέσα σε σπηλιές, στην κατάσταση ταραχής που βρίσκονταν όλοι όσοι ήταν παρόντες στο τραγικό γεγονός. Κατέληξαν ότι ο κεραυνός δεν τραυμάτισε κανέναν άλλο και σκότωσε μόνο τον Λεβανομιχάλη επειδή ο τελευταίος είχε τοποθετήσει το σκερπάνι στη ζώνη του. Στη γυναίκα του και στα τέσσερα παιδιά που άφησε ορφανά είπαν ότι η επαφή του μετάλλου με το σώμα του ήταν αυτό που τράβηξε πάνω του τον κεραυνό και του κόστισε τη ζωή του.

Δύο γενιές αργότερα, ο Μιχάλης Πρεβενιός του Ιωάννη (Χαμπογιάννη), εγγονός του Μιχάλη Λεβογιάννη από την κόρη του Μαρία, βρίσκει την πιθανή εξήγηση. Μελετώντας στο πλαίσιο της δουλειάς του ως Μηχανολόγος Μηχανικός τους κεραυνούς, ανακαλύπτει ότι αυτό που σκότωσε τον παππού του ήταν ένα από τα πιο σπάνια φαινόμενα στην ιστορία των φυσικών επιστημών και ονομάζεται σφαιρικός κεραυνός. Σχετικές αναφορές για την ύπαρξη αυτού του φαινομένου υπάρχουν ήδη από την εποχή του Αριστοτέλη. Η σπανιότητά του κεραυνικού αυτού φαινομένου, η ανεξέλεγκτη κίνησή του και οι μεταβλητές ιδιότητές του έχουν ως αποτέλεσμα να μην έχει διαπιστωθεί ως σήμερα η φυσική του κατάσταση ούτε και ο μηχανισμός που τον προκαλεί. Ωστόσο, από το πλήθος των

επιστημόνων που ανά τα χρόνια έχουν ασχοληθεί με το φαινόμενο, τα συμπεράσματα είναι κοινά.

Εικόνα 2: Απεικόνιση σφαιρικού κεραυνού σε γκαρβούρα του 19ου αιώνα

καυτή φωτεινή μπάλα που μπήκε μέσα στη σπηλιά κι κινήθηκε μέχρι το κέντρο της σκοτώνοντας τον Λεβανομιχάλη να ήταν σφαιρικός κεραυνός κι όχι αποκύημα της φαντασίας των έντρομων Κωμιακικών που ήταν μέσα στη σπηλιά. Μάλιστα, όπως μας εξηγεί ο Μιχάλης Πρεβενιός, το γεγονός ότι ο παππούς του έφερε στη ζώνη το σκερπάνι, δηλαδή ένα μεταλλικό αντικείμενο, δεν έπαιξε κανένα ρόλο στον θάνατό του, ούτε και τον έβαλε στο σημάδι του κεραυνού. Η ευρύτατα διαδεδομένη άποψη σύμφωνα με την οποία τα μέταλλα από μόνα τους έλκουν τους κεραυνούς δεν αποτελεί τίποτα παραπάνω από ένα μύθο που στερείται επιστημονικής βάσεως. Επίσης, ο κ. Πρεβενιός λέει χαρακτηριστικά πως ακόμα κι αν όλοι οι άλλοι εκτός από τον Λεβανομιχάλη είχαν τα σκερπάνια στις ζώνες τους, ο κεραυνός πάλι θα χτύπαγε τον παππού του. Πιστεύει ακράδαντα ότι καθοριστικό ρόλο στον άτυχο θάνατό του έπαιξε η θέση του ακριβώς απέναντι από το άνοιγμα της σπηλιάς. Πιθανολογεί συγκεκριμένα ότι αν ο παππούς του βρισκόταν ένα-δύο μέτρα πιο αριστερά ή δεξιά, ο κεραυνός δεν θα τον είχε βρει στη διαδρομή του.

Καταλήγοντας, αυτό το σπανιότατο φυσικό φαινόμενο, ο σφαιρικός κεραυνός, ήταν που σημάδεψε την οικογένεια του Μιχάλη Λεβογιάννη. Ο άτυχος και πρόωρος θάνατός του σε ηλικία μόλις 36 χρονών είχε ως αποτέλεσμα ο γιος του και παππούς μου, Κώστας Λεβογιάννης (Ζωίσης), να καταστεί προστάτης της οικογένειάς του σε ηλικία μόλις 8 χρονών, όπως επέβαλαν τα έθιμα και οι συνθήκες της εποχής εκείνης.

Αυτό το άρθρο το αφιερώνω στη μνήμη τους και ελπίζω να ρίξαμε λίγο φως στα

Ειδικότερα, οι σφαιρικοί κεραυνοί είναι φωτεινές σφαίρες οι οποίες εμφανίζονται στη διάρκεια καταιγίδων και αιωρούνται σε μικρή απόσταση από το έδαφος για μερικά δευτερόλεπτα. Το μέγεθός τους κυμαίνεται από τις διαστάσεις ενός μπιζελιού έως και τις διαστάσεις ολόκληρου σπιτιού. Το σύνηθες μέγεθός τους όμως είναι 10 με 20 εκατοστά. Το χρώμα τους ποικίλλει, με πιο συνηθισμένο το κίτρινο, το κόκκινο και το ιώδες. Επίσης, σε αντίθεση με τους κάθετους κεραυνούς που χτυπούν συνήθως με φόρα από πάνω προς τα κάτω ή από κάτω προς τα πάνω, οι σφαιρικοί κεραυνοί κινούνται και οριζόντια.

Βάσει των παραπάνω στοιχείων, είναι πολύ πιθανό η κόκκινη

Εικόνα 3: Σπάνια φωτογραφία σφαιρικού κεραυνού

γεγονότα εκείνης της ημέρας, αν και ποτέ δεν θα μπορέσουμε να είμαστε απόλυτα σίγουροι για το τι ακριβώς συνέβη. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Μιχάλη Πρεβενιό για τις σημαντικότερες πληροφορίες και απόψεις του. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τη Μαρία Λεβογιάννη - Πρεβενιού, κόρη του Λεβανομιχάλη, καθώς και τον Γιάννη Παντελιά, ανιψιό του, για την εξιστόρηση των γεγονότων εκείνης της μέρας.

Έλσα Δ. Σουσούνη, φοιτήτρια Νομικής ΕΚΠΑ και δισέγγονη του Λεβανομιχάλη.

Πηγές:

“Κεραυνός, Μαγεία και Δέος”, Δημήτρης Κόκκινος, 2^η έκδοση, ΕΛΕΜΚΟ

<http://www.tovima.gr/science/article/?aid=562560>

http://thecuriosityofcat.blogspot.gr/2013/08/blog-post_8626.html

<https://sites.google.com/site/philipellinika/%CF%83yourpage'stitle>